

MEMORIAŁ
General Marii Wittek

21. Śwież t. założenie t. 1999
Ar. Województwa pom. 2014

adres
647 Koszalin

dwp

leżda od. i. 2014

MICHALAK Maria

1539/usk
1

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

1539/486

MICHALAK Maria

I./1. Relacja —

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora ✓

II. Materiały uzupełniające relację —

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ...

IV. Korespondencja —

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓

VI. Fotografie —

I/3 Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora

Ankieta opracowana przez Irenę Królowską w 1967r.
(21 pytań skierowanych do Kombatantek I i II AUP) w celu zdobycia (uzyskania)
informacji o ich losach po wojnie. Ankieta wypełniona na miejscu
Michałek Maria

mps. oryg. k. 3. s. 1-6

Ankieta Michałek Maria przekazana do Fundacji w 1998r.

Irena Królowska

D/3/1

353

14/19

Irena Królikowska
Warszawa 10, ul. Sempołowskiej 3 m.25.

Warszawa, dnia1967r.

A N K I E T A

Zamierzam napisać pracę o losach kombatantek po wojnie. Jako jedna spośród Was, pragnę poznać historię Waszego życia, która pomoże mi zbadać wpływ służby wojskowej kobiet na ich późniejszą pozycję w społeczeństwie i rodzinie. Proszę więc uprzejmie o szczerą odpowiedź na postawione niżej pytania, ewentualnie dołączenie na osobnej kartce swego życiorysu. Jeżeli pragniecie pozostać nieznane, ankietę można nie podpisywać lub podać tylko wybrany pseudonim. Mile widziane wszelkie zdjęcia, które po wykorzystaniu, na życzenie adresatki, mogą być zwrócone.

Z góry dziękuję za współpracę.

- Po demobilizacji osiedlił się: / odpowiednio podkreśl /
 w mieście stołecznym,
 w mieście wojewódzkim,
w mieście powiatowym,
 w małym miasteczku,
 na wsi,
 w osiedlu.

Dłaczę to:

Moja jednostka dotarła do Koszalina już po kapitulacji Niemiec latem 1945 / Koszalin w tym czasie był miastem powiatowym obecnie wojewódzkim / w grudniu 1946 r. jednostka uległa likwidacji

- Opisz pokrótce warunki, w jakich odbywał się Twój start życiowy po zdemobilizowaniu:
 W związku z likwidacją jednostki, dostałam propozycję przeniesienia się do Szpitala okręgowego w Toruniu. Większość koleżanek zostało zdemobilizowanych. Nigdzie z tam nie pojechałam. Zostałam zdemobilizowana na własną prośbę (XII. 1946r. Mieszkałam z koleżanką z wojska, zajmowałyśmy pokój z kuchnią. Umeblowanie nasze składało się z żelaznego łóżka/spałyśmy w nim na zmianę 24 godz, dyzur 24 godz. wolne stoł szafa i 2 taborety, kilka garnków i stara kanapa. Byłam posiadaczką 2 par bielizny osbistej i poscielowej, dwóch mundurów, wojskowego płaszcza i czarnej sukienki na specjalne okazje. W dni wolne od pracy chodziłam do szkoły gim. ogólnokształcącej dla dorosłych płatne 500 zł. miesięcznie zarabiałam 4500 zł. W pierwszym roku nauki nie dostałam promocji do kl. III ponieważ dostałam / 2 dwójki z matematyki i angielskiego. Była to moja pierwsza klęska życiowa. Myślałam o samobójstwie / podarły mi się buty / Zima była bardzo ostra nie miałyśmy węgla, odmroziłam nogi. Załowałam że nie skorzystałam z propozycji wyjazdu do Torunia Pracowałam w tedy w Ofic. Szkole Samochod. w izbie chorych. Było bardzo dużo odmrożeń z posrod podchorazych nie odeszłam bo wstyd mi było podać powód

Prak. 4. 1967. 27. 08. 67. OXII-7464. 15. 08. 67.

3. Start ten wydatnie ułatwiła Ci : rodzina,
 przyjaciele,
 państwo,
 społeczeństwo,
 instytucje społeczne,
radziłaś sobie całkowicie samodzielnie. /odpowiednie podkreśl/

4. Czy rozpoczęłaś naukę po zdemobilizowaniu:
 tak,
 nie.

Jeżeli tak , to dlaczego uważałaś to za konieczne:

Zawsze lubiłam się uczyć uważałam, że nasza moja wiedza jest stanowczo za mała na czasy pokojowe.

5. Rozpoczęłaś naukę - doksztalcenie się:

- już w roku 1945, - 1946
- kilka lat później, /kiedy/
- kilkanaście lat później,
- wcale nie uczyłaś się,

6. Jeśli rozpoczęłaś naukę, to czy:

- ukończyłaś szkołę podstawową,
- " " " zawodową,
- " " " średnią ogólnokształcącą,
- " " " zawodową,
- wyższą.

7. Co zdecydowało o takim wyborze:

Praca w wojsku i przed wojskiem

Jeżeli przerwałaś naukę, to podaj przyczyny tej decyzji / ile klas ukończyłaś:

8. Podaj zawód , w jakim pracujesz:

pielęgniarka

a/ Ile zarabiasz / jakie masz gospodarstwo/ :

~~xx200~~ 2600 zł

b/ Jakie posiadasz mieszkanie:

3 pokoje kuchnia łazienka prowizoryczna

c/ Czy posiadasz: Telefon,

radio,

telewizor,

adapter,

pralkę,

lodówkę,

odkurzacz,

inne; motocykl

9. Czy lubisz swoją pracę: tak,
nie.

Dlaczego tak jest? Lubie ludzi. Staram się być ludziom potrzebna w sanatorium jest dużo ludzi potrzebujących pomocy, rady, opieki. Jeżeli mi się uda komuś pomóc. Sprawia mi to dużo radości i daje wiele satysfakcji

10. Czy fakt, że byłeś żołnierzem:

- ułatwiał Ci - załatwianie spraw osobistych w urzędach,
- otrzymanie pracy,
- dostanie się do szkoły,
- otrzymanie mieszkania,
- awans w pracy,

- nie miał żadnego wpływu.

- utrudniał,

- nie przyznawałaś się do tego. Nie robiłam z tego faktu tajemnicy.

Podaj ciekawsze przykłady ilustrujące powyższą odpowiedź:

Wydawało mi się śmiesznym w spominac o tych sprawach dla ułatwienia sobie życia. Kiedyś chciał mi pomóc w otrzymaniu stanowiska komendant W.K.R, ale jak wyczytałam w skierowaniu że poleca żołnierza z demobilizowanego. nie skorzystałam z pomocy. Przecież nie byłam inwalidą i wstydziłam się korzystać z przywileju będąc młodą i zdrową. Jeżeli ktoś spełnia swój obowiązek to nagrody za to żądać nie powinien

11. Czy służba wojskowa wyrobiła w Tobie:

- poczucie własnej godności: Tak, nie.
- odwagę: tak, nie.
- wytrwałość w dążeniu do celu: tak, nie.

Czy możesz poprzeć to jakimiś przykładami:

Nie czuje się zawiedziona, bo do tej pory osiągnęłam to co zaplanowałam. Jeżeli moje dzieci nie będą potrzebowały już mojej pomocy a zdrowie mi pozwoli, może jeszcze weźmie się za naukę z tym że już na zawsze zostanie pielęgniarką

12. Czy jesteś zadowolona ze swych osiągnięć: - osobistych tak , nie.
 - zawodowych tak , nie.
 - społecznych tak , nie.
 - naukowych tak , nie.
 - małżeńskich tak , nie.
 - towarzyskich tak , nie.

13. Czy utrzymujesz więź z kombatantkami :
 Tak , nie.

Dlaczego:

Z Ich osobami wiarza sie wspomnienia bezinteresownej przyjazni

Wielu wspomnień o moze wspomnienia mlodosci

14. Opisz swoje osiągnięcia w pracy:

Po ukonczeniu Panstw. Szkoły Pielęgn w Szczecinie 1950 r

Rozpoczełam prace w Panstwowym Sanatorium K9' Przeciwgruzliczym

w Koszalinie jako pielęgn odcinkowa, po roku pracy zostałam oddziałowa

i po roku pracy na tym stanowisku zostałam przełożona pielegniarek

i funkcje ta pełnie juz ponad 16 lat. Bardzo sobie cenie przyjazn

dyrektora zakładu Dr Feliksa Pawłowicza , współpracownikow a

przedewszystkiem c... zaufanie i szacunek chorych

15. Napisz , kiedy wyszłaś zamąż, czy małżeństwo jest udane, ile masz dzieci, w jakim wieku:

Zamaz wyszłam 1950r zaraz po uzyskaniu dyplomu pielegniarki. Małzenstwo swoje uwazam za bardzo udane. Maz moj były partyzant i oficer W.P.

obecnie rezerwistajest lesnikiem z zawodu. dzieci maja 18,16, i 10 lat

syn i dwie corki .Wszyscy sie bardzo kochamy

16. Podaj, gdzie uczą się /uczyły się / Twoje dzieci:

Syn w tym roku zdaje mature w lic ogolnoksztalcacym. Marzy o studiach

W szkole sredniej zdawal zawsze z wyroznieniem jest czynnym sportowcem

Corka srednia w 1kl, -ic. mała 4 kl, szk. podstawowej

- Jak kierowałaś ich losami:

Dzieci nasze wychowalismy z mezem po wojskowemu. Do dzis obowiazuje

dyscyplina wojskowa .Kiedy dzieci były małe a nie stac nas było na

wyjazdy na wczasy. wyjezdzaalismy na obozy harcerskie zabierajac ze soba dzieci. Ja jako higienistka maz kwatermistrz.

- Czy nie zawiodły pokładanych w nich nadziei: Do tej pory jestesmy

z nich dumni. Ucza sie bardzo dobrze, sa sportowcami/cała trojka/

Corki uczą sie muzyki. Naleza do organizacji mlodzielowych.

Nie maja przed nami tajemnic. Jestesmy dla nich autorytetem

jak dotad.

17. Czy Twoja rodzina szczyli się tym, że byłeś żołnierzem:

- tak, bardzo.
- tak,
- jest obojętna,
- nie.

Zilustruj to przykładami:

Dzieci moje bardzo lubia słuchać moich opowiadań

✓ dużo wiedzą o wojsku polskim są dumni z naszych odznaczeń
/mój był również w wojsku

Nawet moja 10 letnia córka wie, że w drugiej wojnie światowej

na wszystkich frontach ile żołnierzy polskich brało udział w walkach
licząc mamę i tatę.

18. Czy swoją przeszłość żołnierską wspominasz z przyjemnością, czy z niechęcią:

z łezką w oku

✓ Dlaczego tak jest: Ja i moi towarzysze byli bardzo zaangażowani
uczuciowo Głęboko wierzyliśmy w słuszność naszej sprawy

i wierzyliśmy w zwycięstwo

a/ czy uważasz, że służba wojskowa wpłynęła ujemnie na Twoją kobiecość?

✓ Do dziś nie noszę błyskotek nie umię się malować

Podaj przykłady:

noszę krótkie włosy

✓ Nie umiałam flirtować Traktowałam i traktuję mężczyzn jak kolegów

b/ czy uważasz, że służba wojskowa dała Ci jakieś szanse życiowe ?

Podaj przykłady:

✓ Nie zastanawiałam się

c/ czy ktoś Ci wytykał w sposób przykry okres służby wojskowej?

Podaj przykłady:

nigdy, koledzy z którymi się spotykam

✓ do dziś dnia bardzo mnie szanują i ja ich szanuję i bardzo
lubie przy każdej okazji świadczymy sobie drobne przysługi

18/6

19. Czy Twoja córka /dzisiejsza młodzież/ byłaby ,Twoim zdaniem, zdolna pójść w Twoje ślady, gdyby zaszła tego potrzeba?

✓ sadze ze tak. Jest ambitna, wysportowana, kolezenska

kocha Koszalin społecznie zaangażowana

20. Podaj:

a/ Ile miałaś lat w chwili mobilizacji: 19 lat

b/ Jakie miałaś wykształcenie?

7 kl szkoły podstawowej

c/ Gdzie mieszkałaś przed wojną:

- miasto stołeczne,
- miasto wojewódzkie,
- miasto powiatowe,
- miasteczko,
- wieś,
- osiedle.

d/ Gdzie mieszkałaś przed mobilizacją?

Rozyszcze na Wołyniu pow. Łuck

e/ Gdzie pracowałaś?

w szpitalu,

f/ W jakim stopniu wojskowym opuściłaś wojsko?

sierżant p.o. obowiązki porucznika

g/ Jakie otrzymałaś odznaczenia i kiedy?

Radziecki „Za Побіду” medale pamiątkowe

Za „Warszawę” Za Odrę Nyse Bałtyk ”

21. Czy chciałabyś coś jeszcze od siebie dodać: Odznake Grunwaldu „Za zwycięstwo

X Lecie Polski Ludowej

Odznake „Za wzorowa prace w Służbie Zdrowie”

Przechowuje listy i pamiatki z czasow wojny. Narazie nie mam czasu ich uporządkowac. Napewno i adresy nie sa tez juz aktualne.

Jeszcze raz dziękuję Ci za udzielenie pomocy w tej pracy.

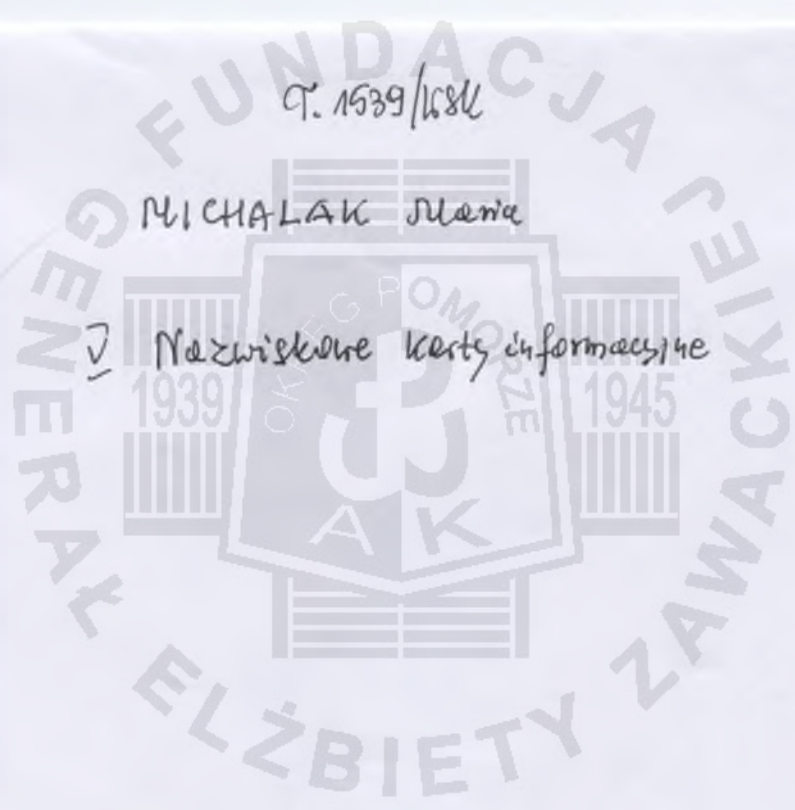
177

nr. 1539/1686

LUP

MICHALAK Maria

✓ Nazwiskowe karty informacyjne

i

T. 1539/14K

ZSRR-LWP

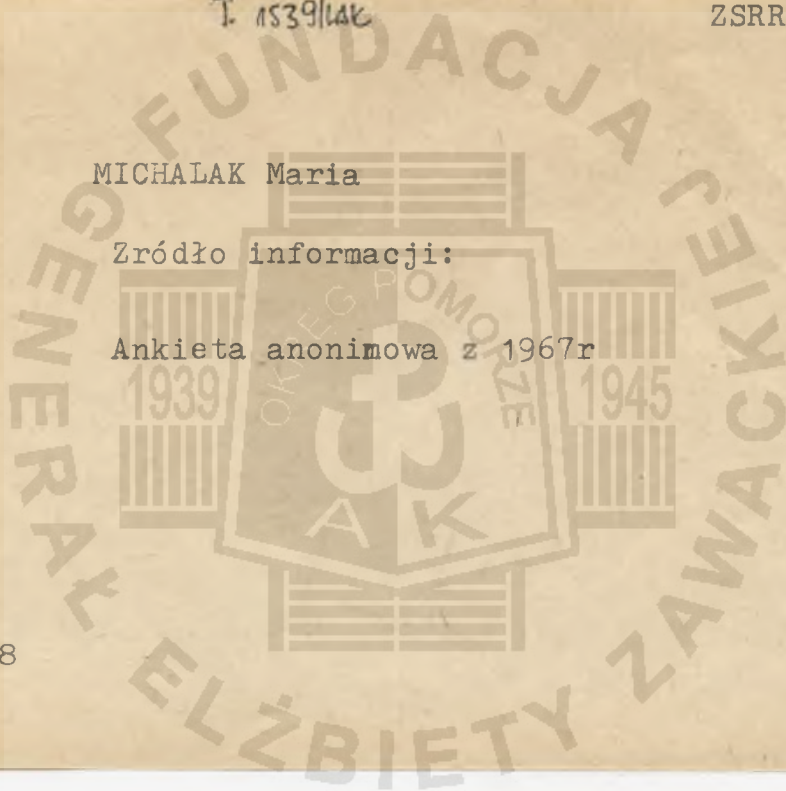
MICHALAK Maria

Zródło informacji:

Ankieta anonimowa z 1967r

I.Król./98

M/19

MICHALAK Maria

